

§ 8 Lappian perussopimuksen muuttaminen

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian yhtymävaltuusto on vahvistanut kestävän talouden ohjelman. Kestävän talouden ohjelman valmistelu käynnistettiin, koska Lappian käyttötalous on alijäämäinen, Suomen hallitus toteutti 120Me:n leikkaukset ammatilliseen koulutukseen vuodelle 2025. Lisäksi eduskunta hyväksyi uuden rahoitusmallin ammatilliseen koulutukseen, joka saadun ennakkotiedon mukaan ei lisää Lappian rahoitusta.

Yhtymävaltuuston vahvistaman kestävän talouden linjauksissa yhtenä tarkasteltavana näkökulmana on hallintomalli. Käytännössä tämä tarkoittaa yhtymävaltuustomallin ja yhtymäkokousmallin välillä tehtävää valintaa. Hallintomalli määritellään perussopimuksessa. Yhtymäkokousmallin etuna voidaan sekä Lappian että jäsenkunnan kannalta pitää Lappian asioiden säännöllistä käsittelyä omistajakunnassa ja omistajaohjauksen tiivistymistä. Jokaiseen kokoukseen valitaan erikseen edustaja omistajakunnassa ja hänelle annetaan suoraan omistajan näkemys edistettäväksi Lappiassa kulloinkin käsiteltäväksi tulevaan asiaan. Muutoksella haetaan muutoskyvykkyyttä ja joustavaa toimintamallia muuttuvaan toimintaympäristöön. Toimintaympäristön muutokset ovat nopeita ja omistajan edustus kriittisillä paikoilla voidaan varmistaa parhaalla osaamisella käsiteltävän asian mukaan. Malli tuo Lappian lähemmäs omistajia ja omistajat lähemmäs Lappiaa. Yhtymäkokousmalliin siirryttäessä yhtymähallituksen kokoa kasvatettaisiin siten, että kaikilla jäsenkunnilla on edustus yhtymähallituksessa. Tämän voi arvioida vahvistavan Lappian omistajien yhtenäisyyttä ja vahvistavan pienten kuntien rooli yhtymähallituksessa.

Jäsenkunnilta pyydettiin tammikuussa 2025 alustava kannanotto hallintomallin muutoksesta ja kaikki jäsenkunnat näkivät lausunnoissaan muutoksen mahdolliseksi. Yhtymäkokousmallista on lisäksi keskusteltu jäsenkuntakierroksella syksyllä 2024, omistajakokouksessa 31.1.2025, jäsenkuntien tapaamisissa maaliskuussa 2025, omistajien johtajien tapaamisissa 16.4.2025 ja uudelleen omistajakokouksessa 24.4.2025. Viimeisimmässä omistajakokouksessa käsiteltiin keskustelujen pohjalta valmisteltua perussopimusmuutosta ja paikkajako-, omistus- ja vastuunjakolaskelmia muutokseen liittyen. Omistajakunnat päättävät perussopimuksen muutoksesta omalta osaltaan.

Perussopimusmuutoksen valmistelun lähtökohtana on näiden keskustelujen pohjalta ollut:

- Yhtymäkokouksessa on yksi edustaja per jäsenkunta ja edustajalle äänimäärä määräytyy samalla tavalla kuin jäsenkunnan yhteenlaskettu äänimäärä nykyisessä yhtymävaltuustossa.
- Yhtymähallitukseen lisätään yksi paikka siten, että jokaisella jäsenkunnalla on edustus yhtymähallituksessa.

Kunnanvaltuusto**26.05.2025****2**

- Keskusteluun on nostettu myös perussopimuksen 19§ koskien toiminnanaikaista vastuunjakoja pienempien kuntien kesken. Kytkeytyen yhtymähallituksen muutokseen voidaan esityksestä tunnistaa yhtäläisyys Kemi ja Tornion vastuunjaon tasaukseen yhtymähallituksen paikkajaon mukaisesti.

Perussopimuksen 35§:n mukaan Perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannesta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.

Esitys Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyy Lappian muutetun perussopimuksen.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin.

Liitteet Lappia Perussopimus esitys, yhtymäkokousmalli

Oheismateriaali Lappian yhtymähallituksen päätösote

Jakelu kunnanvaltuusto

kunnanvaltuusto 26.5.2025 § 8:

Lappian muutettu perussopimusluonnos liitteenä.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin.

Jakelu Koulutuskuntayhtymä Lappia

Hyväksytty jäsenkuntien valtuustoissa:

Tornion kaupunginvaltuusto 28.8.2017 asiakohta 79
Kemin kaupunginvaltuusto 25.9.2017 asiakohta 151
Simon kunnanvaltuusto 25.9.2017 asiakohta 79
Keminmaan kunnanvaltuusto 19.10.2017 asiakohta 139
Muonion kunnanvaltuusto 30.10.2017 asiakohta 84
Ylitornion kunnanvaltuusto 6.11.2017 asiakohta 79 Tervolan
kunnanvaltuusto 16.11.2017 asiakohta Pellon kunnanvaltuusto 18.12.2017
asiakohta 93

KEMI-TORNIONLAAKSON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ LAPPIA**1 LUKU****JÄSENKUNNAT JA TEHTÄVÄT****1 §****Nimi ja kotipaikka**

Kuntayhtymän nimi on Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia.

Kuntayhtymän kotipaikka on Tornio.

Kuntayhtymän valtuuston päätöksellä kuntayhtymä voi ottaa käyttöön muun aputoiminimen. Kuntayhtymä on yksikielinen.

2 §**Jäsenkunnat**

Jäsenkunnat ovat Kemin ja Tornion kaupungit sekä Keminmaan, Muonion, Pellon, Simon, Tervolan ja Ylitornion kunnat.

3 §**Tehtävät ja toiminta-ajatus**

Kuntayhtymällä on järjestämisvastuu ammatillisen ja muun toisen asteen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen järjestämisestä jäsenkuntien puolesta siten kuin niistä kulloinkin voimassa olevassa lainsäädännössä säädetään. Kuntayhtymä toimii myös koulutuksen alueellisena asiantuntijana ja aluevaikuttajana sekä ohjaavassa toiminnassa.

Lisäksi kuntayhtymän tehtävänä on kehittää toimialueen elinkeinoelämää ja julkishallintoa huomioiden alueen kansainväliset erityispiirteet sekä tuottaa myös muuta toimialaansa kuuluvaa maksullista palvelutoimintaa.

Kuntayhtymä voi ottaa hoidettavakseen **yhtymävaltuuston/yhtymäkokouksen** päättämiä muitakin koulutukseen liittyviä tehtäviä sekä perustaa niitä varten tarvittavat organisaatiot.

Kuntayhtymä voi järjestää tai tuottaa myös muussa lainsäädännössä tarkoitettua opetus- ja kulttuuri-toimintaa ja niihin liittyvää muuta toimintaa.

PERUSSOPIMUS – MUUTOKSET MERKITTY!

Kuntayhtymän tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimintaa alueen kannalta tuloksellisesti, tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Koulutus- ja muulla kehittämistyöllä tuetaan alueen elinkeinotoimintaa ja yhteiskunnallisten palvelujen tuottamista.

Kuntayhtymä on osakkaana perustamassaan ja omistamassaan Lappia Koulutus Oy:ssä, mikä hoitaa kuntayhtymän koulutustehtävää ensisijaisesti kilpailuilla markkinoilla.

Lisäksi kuntayhtymä voi olla jäsenenä, omistaa tai olla osakkaana yhteisöissä ja organisaatioissa, jotka toteuttavat tai tukevat kuntayhtymän tehtävään liittyviä toimintoja.

4 §

Jäsenkunnan ottaminen ja eroaminen sekä toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema

Kunnan, joka haluaa liittyä kuntayhtymään, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymälle.

Uuden jäsenkunnan ottaminen edellyttää kuntayhtymän perussopimuksen muuttamista kuntalain mukaisesti.

Uuden jäsenkunnan jäsenyys kuntayhtymässä alkaa, ellei toisin määrätä, perussopimuksen muutoksen hyväksymistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, tulee ilmoittaa siitä kuntayhtymän hallitukselle. Eroamien tapahtuu kalenterivuoden päättyessä jäsenkunnan ilmoitettua eroamisesta vähintään vuotta aikaisemmin.

Jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä sille suoritetaan **yhtymävaltuuston/yhtymäkokouksen** päätöksellä kunnan osuus nettovarallisuudesta tai osa siitä, ottaen huomioon sekä eroavan jäsenkunnan että toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema, kuntayhtymän toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja sen rahoitusaseman ennakoitavat muutokset. Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan kunnan osuutta nettovarallisuudesta tai osaa siitä, alennetaan peruspääomaa. Mikäli kuntayhtymän nettovarallisuus on erohetkellä negatiivinen, eroava jäsenkunta on **yhtymävaltuustoon/yhtymäkokouksen** päätöksellä velvollinen suorittamaan kuntayhtymälle kunnan osuuden negatiivisesta nettovarallisuudesta. Mikäli jäsenkunnan eroaminen koskee vain osaa kuntayhtymän toiminnasta, koskee edellä tarkoitettu jäsenkunnan osuus vastaavasti tätä toimintaa.

Eläkevastuut siirtyvät täysimääräisinä eroavalle jäsenkunnalle eroamisajankohdasta alkaen.

Korvaus jäsenkuntaosuudesta ja kunnan korvaus kuntayhtymälle suoritetaan tasasuuruusina erinä, ellei **valtuusto/yhtymäkokous** päättä lyhyenpää suoritusaikaa enintään viiden (5) vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

Nykyinen	Uusi
2. A LUKU YHTYMÄVALTUUSTO	2. B LUKU YHTYMÄKOKOUS
5§ Ylin päättävä toimielin Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymävaltuusto.	5§ Ylin päättävä toimielin Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous.

6§ Yhtymävaltuuston jäsenten valinta Jäsenkunnat valitsevat yhtymävaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet kunnanvaltuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Yhtymävaltuustossa kunnalla on yksi paikka jokaista kunnan alkavaa 3 000 asukasta kohti, kuitenkin vähintään kaksi (2) paikkaa. Asukasluku määräytyy valintaa edeltävän vuodenvaihteen väestöntietolaissa tarkoitetun asukasluvun mukaan. Valtuuston jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Yhtymävaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Toimikausi jatkuu siihen asti, kunnes uusi yhtymävaltuusto on valittu. Mikäli yhtymävaltuuston jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai hänelle myönnetään ero yhtymävaltuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimi- kaudeksi. Mikäli valtuustokauden aikana kuntayhtymään hyväksytään jäseneksi uusia kuntia, ao. kunnat valitsevat jäljellä olevaksi valtuuston toimikaudeksi omat edustajansa yhtymävaltuustoon noudattaen tämän perussopimuksen määräyksiä. Yhtymävaltuustossa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Varapuheenjohtaja valitaan sen jäsenkunnan edustajista, jolla ei ole varsinaista jäsentä hallituksessa.	6§ Yhtymäkokousedustajat Yhtymäkokouksessa on yksi (1) edustaja kustakin jäsenkunnasta. Jäsenkunnat valitsevat kuhunkin yhtymäkokoukseen erikseen yhtymäkokousedustajan. Yhtymäkokouksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan kokouksessa. Mikäli valtuustokauden aikana kuntayhtymään hyväksytään jäseneksi uusia kuntia, ao. kunnat valitsevat yhtymäkokoukseen edustajansa noudattaen tämän perussopimuksen määräyksiä.
7§ Jäsenten äänivalta Yhtymävaltuustossa jokaisella läsnä olevalla	7§ Yhtymäkokousedustajien äänivalta Yhtymäkokousedustajalla on yksi ääni jokaista

PERUSSOPIMUS – MUUTOKSET MERKITYY!

yhtymävaltuuston jäsenellä on yksi ääni.	kunnan alkavaa 3 000 asukasta kohti, kuitenkin vähintään kaksi (2) ääntä. Asukasluku määräytyy valintaa edeltävän vuodenvaihteen väestöntietolaissa tarkoitetun asukasluvun mukaan.
8§ Yhtymävaltuuston päätösvaltaisuus Yhtymävaltuusto on päätösvaltainen, kun kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.	8§ Yhtymäkokouksen päätösvaltaisuus Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet edustajista on läsnä.
	xx§ Kokoukset Yhtymäkokous on pidettävä säännönmukaisesti kaksi kertaa vuodessa, kevätkokous toukokuun loppuun mennessä ja syyskokous joulukuun loppuun mennessä. Lisäksi voidaan pitää ylimääräisiä yhtymäkokouksia.
	xx§ Kokousten koollekutsuminen Yhtymäkokouksen kutsuu koolle kuntayhtymän yhtymähallitus. Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 30 päivää ennen kokousta jäsenkuntien kunnanhallituksille. Ylimääräinen yhtymäkokous on kutsuttava koolle yhtymäkokoukselle kuuluvan asian käsittelyä varten, mikäli jäsenkunnan kunnanhallitus sitä vaatii.
9§ Yhtymävaltuuston tehtävät Yhtymävaltuuston tehtävistä säädetään kuntalaissa. Lisätehtävät luetellaan hallintosäännössä.	xx§ Yhtymäkokouksen tehtävät Yhtymäkokouksen tehtävistä säädetään kuntalaissa. Lisätehtävät luetellaan hallintosäännössä. Yhtymäkokous voi hallintosäännössä siirtää toimivaltaansa kuntayhtymän muille toimielimille, luottamushenkilöille ja viranhaltijoille ja se voi hallintosäännössä antaa näille viranomaisille oikeuden siirtää niille siirrettyä toimivaltaa edelleen.
	xx§ Kokousmenettely Menettelystä yhtymäkokouksessa määrätään kuntayhtymän hallintosäännössä.

YHTYMÄHALLITUS JA KUNTAYHTYMÄN JOHTAJA

10 §

Yhtymähallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Yhtymävaltuusto valitsee toimikaudekseen, jollei ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta, hallituksen, jota kutsutaan yhtymähallitukseksi.

Nykyinen	Uusi
Yhtymähallituksessa Kemillä ja Torniolla on kummallakin kolme (3) edustajaa ja muilla jäsenkunnilla yhteensä viisi (5) edustajaa. Yhtymähallituksen jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.	Yhtymähallituksessa Kemillä ja Torniolla on kummallakin kolme (3) edustajaa ja muilla jäsenkunnilla kullakin yksi (1) edustaja. Yhtymähallituksen jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.

Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni.

Yhtymähallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri poliittisten ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella.

11 §

Yhtymähallituksen tehtävät

Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin siitä on erikseen kuntalaissa ja erityislaeissa säädetty tai perussopimuksessa tai kuntayhtymän hallintosäännössä määrätään. Yhtymähallitus valvoo kuntayhtymän etua ja edustaa yhtymää sekä tekee sen puolesta sopimukset, jollei hallintosäännöllä ole toisin määrätty.

Yhtymähallitus ratkaisee lisäksi ne asiat, joita ei ole lailla, perussopimuksella, hallinto- ja johtosäännöllä, **yhtymävaltuuston/yhtymäkokouksen** tai yhtymähallituksen päätöksillä määrätty muiden toimielinten tai viranhaltijoiden ratkaistavaksi.

Yhtymähallitus antaa selvityksen **yhtymävaltuuston/yhtymäkokouksen** päätöksestä tehdyn valituksen johdosta.

Yhtymähallituksen tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

Yhtymähallituksen alaisuuteen voidaan perustaa jaostoja, joiden tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

12 §

Kuntayhtymän nimen kirjoittaminen

Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

13 §

Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymällä on johtaja, joka johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Kuntayhtymän johtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

4 LUKU

MUUT TOIMIELIMET

14 §

Muut toimielimet

Kuntayhtymällä voi olla muita **yhtymävaltuuston/yhtymäkokouksen** päättämiä toimielimiä, joiden kokoonpanosta, päätös- vallasta ja koollekutsumisesta määrätään hallintosäännössä.

5 LUKU

OMISTAJAOHJAUS

16 §

Omistajaohjaus

Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on neuvottelumenettely, jossa sovitaan kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja tavoitteita koskevista periaatteista ottaen huomioon palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka sekä palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Jäsenkunnat voivat perustaa yhteisen omistajaohjausryhmän tähän tehtävään.

17 §

Konserniohje

Kuntayhtymässä on konserniohje, jonka **yhtymävaltuusto/yhtymäkokous** hyväksyy.

6 LUKU

TALOUS

18 §

Peruspääoma ja jäsenkuntien osuudet

Peruspääoma on muodostettu Länsi-Lapin koulutuskuntayhtymän ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kuntayhtymän 31.7.2007 vahvistettujen tilinpäätöksiin mukaisesta yhteenlasketusta nettovarallisuudesta ja myöhemmistä jäsenkuntien pääomasijoituksista.

Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin. Kuntayhtymän peruspääoma jakautuu pääomasijoitusten suhteessa.

Peruspääomaa voidaan korottaa **yhtymävaltuuston/yhtymäkokouksen** päätöksellä siirrolla oman pääoman muusta erästä. Peruspääomaa voidaan alentaa **yhtymävaltuuston/yhtymäkokouksen** päätöksellä, kun perusteena on pysyvien vastaavien määrän pysyvä alentuminen omaisuuden luovutuksen, menetyksen tai ylimääräisten poistojen taikka arvonalentumisten seurauksena. Muusta peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta päättää **yhtymävaltuusto/yhtymäkokous**.

PERUSSOPIMUS – MUUTOKSET MERKITTY!

Uuden jäsenkunnan peruspääomasijoituksen 3 momentin mukaisesta määrästä ja suoritusajasta päättää **yhtymävaltuusto/yhtymäkokous**.

Kuntayhtymässä on pidettävä ajantasaista rekisteriä jäsenkuntien peruspääomaosuuksista ja mahdollisista rahasto-osuuksista. Rekisterissä on eriteltävä peruspääomaosuudet ja rahasto-osuudet jäsenkunnittain.

Peruspääomalle ei makseta korkoa.

19 §

Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuut veloista ja velvoitteista

Kuntayhtymä vastaa ensisijaisesti omista veloista ja velvoitteistaan.

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoihin määräytyvät kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa.

Nykyinen	Uusi																		
Jäsenkuntien vastuu kuntayhtymän veloista ja vastuista määräytyy siten, että muiden jäsenkuntien kuin Kemin ja Tornion kaupunkien osuudet määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa. Kemin ja Tornion yhteenlasketun peruspääoman jäsenkuntaosuuden perusteella määritellyn vastuun Kemin ja Tornion kaupungit jakavat puoliksi. Sama koskee sellaisia kuntayhtymän menoja, joita ei muutoin saada katetuksi.	Jäsenkuntien vastuu kuntayhtymän toiminnan aikaisista veloista ja vastuista määräytyy seuraavasti (kuntakohtaiset osuudet taulukossa alla): - Kemin ja Tornion yhteenlasketun peruspääoman jäsenkuntaosuuden perusteella määritellyn vastuun Kemin ja Tornion kaupungit jakavat puoliksi. Simon, Keminmaan, Tervolan, Ylitornion, Pellon ja Muonion yhteenlasketun peruspääoman jäsenkuntaosuuden perusteella määritellyn vastuun nämä kunnat jakavat tasan. <table border="1" data-bbox="837 1258 1477 1617"> <thead> <tr> <th>Jäsenkunta</th><th>Perussopimuksen 19§ mukainen toiminnan aikainen vastuunjako</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kemi</td><td>35,96%</td></tr> <tr> <td>Tornio</td><td>35,96%</td></tr> <tr> <td>Keminmaa</td><td>4,68%</td></tr> <tr> <td>Muonio</td><td>4,68%</td></tr> <tr> <td>Pello</td><td>4,68%</td></tr> <tr> <td>Simo</td><td>4,68%</td></tr> <tr> <td>Tervola</td><td>4,68%</td></tr> <tr> <td>Ylitornio</td><td>4,68%</td></tr> </tbody> </table> Sama koskee sellaisia kuntayhtymän menoja, joita ei muutoin saada katetuksi.	Jäsenkunta	Perussopimuksen 19§ mukainen toiminnan aikainen vastuunjako	Kemi	35,96%	Tornio	35,96%	Keminmaa	4,68%	Muonio	4,68%	Pello	4,68%	Simo	4,68%	Tervola	4,68%	Ylitornio	4,68%
Jäsenkunta	Perussopimuksen 19§ mukainen toiminnan aikainen vastuunjako																		
Kemi	35,96%																		
Tornio	35,96%																		
Keminmaa	4,68%																		
Muonio	4,68%																		
Pello	4,68%																		
Simo	4,68%																		
Tervola	4,68%																		
Ylitornio	4,68%																		

Kuntayhtymän toiminnan loppuessa toimitaan 34§:n mukaan.

Jäsenkunnan liittyessä tai erotessa toimitaan 4§:n mukaan.

20 §**Talousarvio ja –suunnitelma**

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus esitysten tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin.

Yhtymähallituksen esityksessä talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi on otettava kantaa jäsenkuntien tekemiin esityksiin.

Muutokset talousarvioon on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana.

21 §**Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille**

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen.

Yhtymähallitus raportoi puolivuositain jäsenkuntakohtaisesti toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenkunnille.

22**Tilikauden yli- ja alijäämäsittely**

Yhtymävaltuusto/Yhtymäkokous päättää tilikauden ylijäämän/alijäämän käsittelystä.

23 §**Alijäämän kattaminen kuntalain 119 §:n 2 momentin mukaisessa tilanteessa**

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta alijäämien kattamisesta kuntalain 57 §:ssä säädetyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta 19 §:n mukaisesti.

24 §**Tilinpäätös**

Tilinpäätöksen allekirjoittavat yhtymähallituksen jäsenet ja esittelijä.

25 §**Kuntayhtymän tiedonantovelvollisuus**

Kuntayhtymän on annettava jäsenkuntien kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot helmikuun loppuun mennessä.

26 §**Kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahoitus**

Kuntayhtymän on rahoitettava toimintansa ja investointinsa rahoituslainsäädännön mukaisella rahoituksella, valtionosuuksilla, EU- ja muulla projektirahoituksella, opetus- ja muiden palveluiden myynnistä saatavilla sekä muilla tuloilla.

27 §**Investoinnit ja pääomarahoitus**

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoon valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena, jäsenkunnan suostumuksella peruspääoman korotuksena, lainana rahoituslaitokselta tai käyttää muita rahoitusinstrumentteja **yhtymävaltuuston/yhtymäkokous** hyväksymän rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaisesti.

28 §**Suunnitelmapoistot**

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy **yhtymävaltuusto/yhtymäkokous**.

29 §**Jäsenkunnan maksuosuuden erääntyminen ja viivästyskorko**

Jäsenkunnilta perittävien maksuosuuksien ja muiden suoritusten erääntymisajat määritellään siten, että jäsenkunnille jää vähintään neljäntoista (14) päivän suoritusaika. Viivästyneelle suoritukselle jäsenkunta tai kuntayhtymä maksaa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisen viivästyskoron.

30 §**Rahastot**

Kuntayhtymällä voi olla omaan pääomaan kuuluvia rahastoja, joiden perustamisesta ja säännöistä päättää **yhtymävaltuusto/yhtymäkokous**.

8 LUKU**HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS****31 §****Tarkastuslautakunta**

Kuntayhtymässä on tarkastuslautakunta, jonka tehtävistä säädetään kuntalaissa. Tarkastuslautakunnan kokoonpanosta, toimivallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

32 §**Hallinnon ja talouden tarkastus**

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

33 §**Sisäinen tarkastus**

Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

9 LUKU**KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN JA LOPPUSELVITYS****34 §****Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys**

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntayhtymän purkamisen yksityiskohtia koskevasta sopimuksesta. Kuntayhtymän purkautuessa yhtymähallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen.

Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

35 §**Perussopimuksen muuttaminen**

Perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.

36 §**Sopimuksesta aiheutuvien erimielisyyksien ratkaiseminen**

Yhteistoimintasopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan hallintoriita-asioina Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa.

10 LUKU**VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET****37 §****Voimaantulo**

Tämä perussopimus tulee voimaan **1.1.2026**.